

Helsingin yliopiston Geologisen kerhon Vasara RY:n yhdenvertaisuussuunnitelma

Johdanto

Yhdenvertaisuus merkitsee sitä, että kaikki ovat samanarvoisia sukupuolesta, iästä, etnisestä tai kansallisesta alkuperästä, kansalaisuudesta, kielestä, uskonnosta ja vakaumuksesta, mielipiteestä, vammasta, terveydentilasta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä riippumatta. Syrjinnäksi katsotaan, jos henkilöä on kohdeltu vertailukelpoisessa tilanteessa huonommin kuin toisia nimenomaan yhden tai useamman henkilökohtaisen ominaisuuden takia. Vasara Ry tavoittelee yhdenvertaisuuden huomioimista ja syrjinnän ehkäisyä kaikessa toiminnassaan. Vasara Ry pyrkii tunnistamaan ja poistamaan eriarvoisuutta luovia käytäntöjä ja rakenteita. Yhdenvertaisuussuunnitelma jaetaan Vasara Ry:n yliopistolla sijaitsevalla opiskelijahuoneella, Kasviksella, nettisivuilla sekä sähköpostilistalla. Lisäksi suunnitelma jaetaan virkailijaohjeisiin. Vasaran yhdenvertaisuussuunnitelma on voimassa Vasaran tapahtumissa ja tiloissa. Turvallisemman tilan periaatteet ovat voimassa kaikissa Vasaran tiloissa, eli Kasviksella ja MatLu Klusterilla. Vasaran yhdenvertaisuussuunnitelma painottuu erityisesti seuraaviin osa-alueisiin: tapahtumaturvallisuus; sukupuolittuneet perinteet ja kulttuuri; alkoholikulttuuri sekä yhteenkuuluvuus ja ryhmäytyminen. Lisäksi suunnitelmasta löytyy tietoa tilojen esteellisyydestä, häirintään puuttumisesta ja toiminnan läpinäkyvyydestä. Suunnitelman lopussa käsitellään erityisiä kehityskohtia ja niiden ratkaisutoimenpiteitä sekä seurantaa.

Yhdenvertaisuus Vasaralla

Vasaran toiminnan perustana ovat järjestön jäsenet. Varsinainen jäsenyys on mahdollinen kaikille Helsingin yliopiston opiskelijoille. Kaikilla jäsenillä on ääni- ja puheoikeus järjestön varsinaisissa kokouksissa, joka on järjestön ylin päättävä elin. Järjestön hallitus tekee kokouksissaan erillisen päätöksen muiden kuin hallitusten jäsenten läsnäolo- ja puheoikeuden myöntämisestä, mutta kaikki hallituksen kokouksen pöytäkirjat jaetaan järjestön jäsenille sähköpostitse, kun pöytäkirja on hyväksytty. Jäsenillä on oikeus nähdä hallituksen kokouksen hyväksytystä pöytäkirjasta ne kohdat, joissa käsitellään suoraan heitä koskevia asioita. Jokaista Vasaran jäsentä kannustetaan tukemaan tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta toiminnassaan. Tapahtumien satunnainen avoimuus mahdollistaa vieraiden ei-jäsen tuonnin tapahtumiin, joka hankaloittaa tapahtumien rajaamista tietylle joukolle. Lisäksi Vasara järjestää vuosittain useita tapahtumia, muun muassa vuosijuhlat, jotka ovat avoimia myös muille kuin järjestön jäsenille. Moninaisuutta ja monikulttuurisuutta kunnioittava ilmapiiri mahdollistaa kaikkien osallistumisen ja

viihtymisen. Järjestö hyväksyy erilaiset mielipiteet, joista voidaan hyvässä hengessä keskustella niin vapaamuotoisemmissa tilanteissa kuin järjestön kokouksissakin. Syrjivään tai väheksyvään puheeseen ei kuitenkaan ole aihetta ja järjestössä oletetaan jäsenten käyttäytyvän asiallisesti ja ystävällisesti sekä toisia kunnioittaen. Tapahtumat ovat avoimia jäsenille ja yhtenäinen tiedottaminen ehkäisee tiedonvälityksen eriytymistä. Tapahtumat ovat pääosin suomenkielisiä, mutta ovat muunnettavissa monikielisiksi tarpeen vaatiessa. Järjestö on suomenkielinen yhteisö ja toimii suomen kielellä, ja tarvittaessa englannin kielellä. Järjestö pohtii tarvittaessa ratkaisuja, joiden avulla monikielisyyden tarpeeseen voidaan vastata paremmin.

Tapahtumat

Kynnys toimintaan ja tapahtumiin osallistumiseen pidetään mahdollisimman matalana, jotta niin uudet kuin vanhatkin jäsenet taustoistaan, opintojen vaiheestaan ja mielenkiinnon kohteistaan riippumatta kokevat olonsa tervetulleiksi. Monipuolisilla tapahtumilla varmistetaan mahdollisimman monen jäsenen tavoitettavuus, ja juhlien ja sitsien lisäksi järjestetään myös alkoholittomia tapahtumia sekä erilaisia harrastusmahdollisuuksia muun muassa Vasaran liikuntatapahtumilla. Tapahtumien järjestämisessä kunnioitetaan tässä asiakirjassa määriteltyjä tavoitteita. Uusien jäsenten toivottaminen tervetulleeksi toimintaan on tärkeää, ja siksi ensimmäistä vuotta jäseneksi kirjautuneille suunnatut tapahtumat painotetaan syksyyn. Tapahtumia järjestetään runsaasti, jotta jäsenten on helppo lähteä toimintaan mukaan heti jäsenyyden alusta alkaen. Jäseneksi liittyminen on mahdollista ympäri vuoden, ja tapahtumia, jossa järjestöä tehdään tutuksi, on myös keväällä. Kesällä Vasaran toiminta keskittyy kesätapaamiseen sekä vaihtelevaan vapaamuotoiseen toimintaan. Tapahtumien tiedottaminen on pääosin suomenkielistä, mutta tiedotteet pyritään aina kääntämään myös englanniksi, jotta vieraskieliset jäsenet ovat mahdollisimman tasa-arvoisessa asemassa viestinnän suhteen. Sitseillä ja muissa tapahtumissa, joissa tarjoillaan ruokaa, on aina otettava huomioon etukäteen ilmoitetut erityisruokavaliot. Tarjolla on aina oltava myös alkoholitonta juotavaa. Mikään tapahtuma ei saa velvoittaa osallistujia juomaan alkoholia, ja alkoholittoman osallistujan tulee olla mahdollista osallistua kaikin tavoin tasavertaisesti tapahtumiin. Virkailijoita ja muita tapahtumien järjestäjiä edellytetään ottamaan tapahtumissaan yhdenvertaisuus huomioon. Vasaralla on oma yhdenvertaisuusvastaava. Vasara Ry:n toimintaa on jatkuvasti kehitettävä. Häiritsevää käytöstä voi tapahtua sukupuoleen katsomatta, ja tulevaisuudessa häirinnän minimoiminen on yhä tärkeämpää. Tähän liittyy myös häiritsevään tilanteeseen ja käytökseen puuttuminen ja häirinnän hyväksymisen kitkeminen. Tapahtuneesta häirinnästä ilmoittamisen helpottamiseksi Vasaralla on erillinen häirintälomake, johon voi luottamuksellisesti ja nimettömästi tuoda esiin omakohtaista tai itse todistettua häirintää. Vasaran häirintälomake toimii Google Forms-lomakkeena ja lomake on anonyymi. Häirinnästä voi ilmoittaa yhdenvertaisuusvastaavalle tai tarvittaessa kenelle tahansa hallituksen jäsenelle tai

virkailejalle. Vasara kehittää myös toimenpiteitä häirintään puuttumiseksi. Häiritsevästi käyttäytyvän toimintaan voi puuttua itse, mikäli sitä todistaa paikan päällä, tai hakea jonkun edellä mainitun henkilön puuttumaan tilanteeseen. Häiritsevästi käyttäytyvä henkilö voidaan poistaa järjestön tiloista tai tapahtumista. Järjestön nettisivuilta löytyy palautelomake, jonka täyttämisen ja lähettämisen on tarkoitus olla matalan kynnyksen keino antaa palautetta Vasaran toiminnasta. Häirintälomakkeella tarkoitetaan erityisesti häirinnästä ilmoittamiseen tarkoitettua lomaketta, jonka avulla kuka tahansa voi ilmoittaa kohtaamastaan asiattomasta käytöksestä. Lomakkeen voi lähettää anonyymisti nettisivujen kautta ja linkki lomakkeeseen on aina saatavilla Vasaran tapahtumien viestinnässä. Häirintälomakkeen voi täyttää, jos tuntee kokeneensa häirintää tai jääneensä ulkopuoliseksi jossakin Vasaran järjestämässä toiminnassa, tai vastaavasti, jos on todistanut häirintää. Tapahtuman aikana ensisijainen tapa ilmoittaa häirinnästä on erikseen nimetyille yhdenvertaisuusvastaavalle. Häirintälomakkeen sisällön näkee Vasaran yhdenvertaisuusvastaava, joka käsittelee palautteen luottamuksellisesti ja aloittaa selvityksen tapahtuneesta siten kuin myöhemmin tässä dokumentissa linjataan. Mikäli häirintälomakkeeseen ilmoitettujen tietojen perusteella aloitetaan kurinpitomenettely, yhdenvertaisuusvastaava keskustelee asianomaisen kanssa tietojen jakamisesta kurinpitokokoukselle. Lomake on saatavilla sekä suomen että englannin kielellä. Vasaralla järjestetään myös palautekyselyitä jäsenistön toiveiden ja kehitysehdotusten kartoittamiseksi.

Viestintä

Vasara kiinnittää huomiota tehokkaaseen ja monipuoliseen viestintään. Tiedottamiseen on useita eri kanavia, kuten opiskelijahuone Kasvis, sähköpostilista, WhatsApp, Facebook-ryhmä ja Instagram. Hallituksen jäseniä ohjeistetaan erikseen viestinnästä antamalla ohjeet sähköpostilistan käyttämisestä ja viestin olennaisista sisällöistä. Järjestön kokousten kokouskutsut laitetaan aina julkiseen jakoon sähköpostin välityksellä ja ilmoitustaululle hyvissä ajoin, kuitenkin viimeistään kolme päivää ennen kokousta. Järjestön kokousten ja hallituksen kokousten kokouspöytäkirjat ovat luettavissa sähköpostista, kun kokouksen pöytäkirja on hyväksytty. Vasaran hallituksen olisi syytä tarkastella, kuinka hallituksen kokoukset ja siten hallinnollisen arjen hoitaminen muutetaan avoimemmaksi. Jotta järjestön yhdenvertaisuus toteutuisi paremmin, on kiinnitettävä huomiota keskinäiseen viestimiseen ja viestimisellä välitettyyn tunnelmaan. Sukupuolineutraali kielenkäyttö suullisessa ja kirjallisessa ilmaisussa kunnioittaa kaikkien oikeutta oman sukupuolensa ja seksuaalisen suuntautumisensa määrittelyyn.

Sukupuolirooliutuneet käytännöt ja perinteet

Vasaralla minkäänlainen sukupuoleen liittyvä syrjintä ei ole hyväksyttyä. Tämä tarkoittaa sitä, että ketään ei sukupuolen takia suosita tai syrjitä ja että seksuaaliseen häirintään on Vasaralla nollatoleranssi. Sukupuolen moninaisuutta on syytä ottaa laajemmin huomioon ja kaikkien toimintaan osallistuvien henkilöiden koskemattomuus on taattava. Kaikki saavat ilmentää omaa sukupuoltaan ja seksuaalisuuttaan ilman kyseenalaistamista. Viestinnässä on hyvä painottaa sitä, että tapahtumat ovat avoimia kaikille. Tapahtuman nimiä on mahdollista harkita uudelleen, ja osallistujien ja järjestäjien välisen jaon voi ehdotuksesta tehdä myös muilla perusteilla. Jotkin Vasaran virkojen käyttämät nimikkeet ovat perinteisten sukupuoliroolien mukaisia. Vasara tarkastelee näiden nimikkeiden tarkoituksenmukaisuutta osana nykymuotoista Vasaraa ja tarvittaessa nimikkeitä voidaan muuttaa, jotta mielikuvat sukupuolittuneista tehtävistä vähenisivät. Nimikkeiden uudelleensanoittaminen on linjassa Vasaran sukupuolineutraalin kielenkäytön kehittämisen tavoitteen kanssa. Isännistön ja emännistön toiminnan yhteydessä on syytä korostaa, että ne eivät nimestään huolimatta rajaa ketään ulos. Kaikki tapahtumat ovat kaikille avoimia sukupuoleen katsomatta. Isännän ja emännän virkaa voi hakea kuka tahansa ja tehtävää esitellessä on syytä tuoda esiin tehtävien monipuolisuus ja sukupuolinen riippumattomuus. Tilaisuuksissa, joissa on pukukoodi, toivotaan sen noudattamista. Kenenkään osallistumista ei kuitenkaan tulisi rajata siksi, että pukukoodin noudattaminen tuottaa hankaluuksia. Tapahtumiin voi osallistua sellaisessa asussa, jossa tuntee itsensä mukavaksi. Pukeutuminen saa olla omannäköistä ilman pelkoa syrjinnästä. Myöskään vuosijuhliin osallistumisen edellytyksenä ei ole juhlapuku. Vuosijuhlajatkooilla pukukoodin puuttuminen voisi olla mahdollinen tapa tehdä tapahtumasta helpommin lähestyttävä. Pöytäjuhlien plaseeraus tehdään osallistujien avec- ja pöytätoiveilmoitusten pohjalta ja skoolaushojeistetaan aina tapahtuman alussa.

Alkoholin käyttö ja pöytäjuhlaperinteet

Järjestön toimintaa suunniteltaessa on otettava huomioon, että järjestetään riittävästi alkoholittomia tapahtumia ja että kaikissa alkoholillisissa tapahtumissa täytyy olla mahdollisuus alkoholittomuuteen. Sitseillä Vasara huolehtii alkoholittomuuden tarjoamisesta vaihtoehtona ja alkoholillisen ja alkoholittoman menun hintaeroon kiinnitetään huomiota. Kaikenlainen alkoholin aiheuttama tai alkoholiin liittyvä häirintä ei ole sallittua ja sen raportoinnissa noudatetaan häirintälomakkeen ohjetta. Vasaralla ei painosteta ketään alkoholin nauttimiseen tai tarjoamiseen. Alkoholin aiheuttamaan häiritsevään käyttäytymiseen voi puuttua itse paikan päällä, tai hakea paikalle tapahtuman vastuuhenkilön, yhdenvertaisuusvastaavan, hallituksen jäsenen tai muun virkailijan puuttumaan tilanteeseen. Juopunut ja häiritsevästi käyttäytyvä henkilö voidaan poistaa tapahtumasta tai järjestön tiloista. Juopuneen ihmisen poistamisesta vastaavat hallituksen jäsenet. Henkilön poistamisesta Vasaran tapahtumasta tai tiloista on

ilmoitettava puheenjohtajalle. Jos henkilöä poistava virkailija kokee turvallisuutensa vaarantuvan, on otettava välittömästi yhteys virkavaltaan. Vakavissa tapauksissa, joissa on syytä epäillä rikosta tai muuta henkilöön kohdistuvaa vaaraa, on oltava suoraan yhteydessä viranomaisiin. Vakavissakin tapauksissa on oltava yhteydessä välittömästi tapahtuman vastuuhenkilöön, puheenjohtajaan, hallituksen jäsenen tai yhdenvertaisuusvastaavaan. Vasaran tapahtumissa tai tiloissa tapahtuvissa mahdollisissa sammumistilanteissa isäntä, puheenjohtaja ja tapahtuman vastuuhenkilöt vastaavat sammuneesta ihmisestä huolehtimisesta. Jos sammuminen järjestön tapahtumiin tai tiloihin on toistuvaa, pitää käytökseen puuttua. Vuosijuhliin, sitseille ja muihin pöytäjuhlisiin kuuluu laulaminen. Vasaran laulukirjasta löytyy yhdenvertaisuuden kannalta ongelmallisia lauluja. Loukkaaviin ja syrjiviin lisäsaakeistoihin pitää puuttua. Joko laulunjohtaja tai virkailija voi asemansa puolesta päättää katkaista laulun, ja palautetta lauletuista lisäsaakeistoista täytyy olla mahdollista antaa joko suoraan järjestäjille tai palautelomakkeen kautta. Lauluja edeltävän puheen tulee olla sivistynyttä ja vailla syrjivää kielenkäyttöä. Johtavana periaatteena pidetään seksististen, rasististen ja syrjivien laulujen välttämistä lauluperinteen ylläpitämisessä. Laulukirjan säännöllinen päivittäminen edesauttaa yhdenvertaisuuden toteutumista.

Yhteisöllisyys ja ryhmäytyminen

Vasaran toiminnan perustana on sen avoimuus kaikille jäsenille. Vasaralla ei tule arvottaa ketään henkilöä hänen tekemänsä tai tekemättä jättämänsä työn perusteella, koska virkailijat ovat virassaan vapaaehtoisesti. Myös virkailijoiden jaksamista on jatkuvasti hyvä tiedustella, ensisijaisesti hallituksen jäsenet ja puheenjohtaja sekä yhdenvertaisuusvastaava, mutta myös ylipäätään kuka tahansa voi kysellä toisilta, miten heillä menee. Virkailijoiden keskinäisissä suhteissa tulisi pyrkiä tasavertaisuuteen eikä suosia ketään virkailijaa toisen kustannuksella. Uusien virkailijoiden tai jäsenten sitouttamisen ei kuitenkaan tule olla liian aggressiivista, vaan kohteliasta ja toisen tuntemuksia kuulostelevaa. Yhtä lailla virkailijan pitää voida vetäytyä virkailijuudesta ilman syyllistämistä. On avoimuuden kannalta reilua, että Vasaralla jäsenistö tietää esimerkiksi, että hallituksella on mahdollisuus päästä edustamaan muiden järjestöjen juhliin. Ulosulkevan ryhmäytymisen välttämiseksi otetaan plaseerauksessa huomioon mahdollisimman monipuolisten pöytäseurueiden muodostamisen. Liialliseen tutustumiseen pakottaminen ei ole kuitenkaan mielekästä, mikä on hyvä pitää mielessä istumajärjestystä laatiessa. Kiittäminen on vapaaehtoisesti tehtävän toiminnan ydin: on tärkeää, että kiitoksia esitetään sanallisesti eri yhteyksissä ja että kiittämistapahtumia järjestetään riittävästi. Näin varmistetaan, että virkailijoilla ja muilla järjestäjillä jää tunne siitä, että heidän työtään arvostetaan. Kenenkään virkailijan työpanosta ei pidä ottaa itsestäänselvyytenä. Juhlien yhteydessä järjestetyt kiitosrituaalit voidaan levittää muihinkin tapahtumiin. Palautteenannon tulisi olla ennen kaikkea kannustavaa ja vaikeissakin tilanteissa pyrkiä asialliseen viestintään kritiikkiä annettaessa.

Häiritsevän käyttäytymisen seuraukset ja kurinpito

Vasaralla häirintä ei ole hyväksyttyä missään tapahtumassa. Kaikenlainen fyysinen, sanallinen tai häiritsevä tuijottaminen, joka kohdistuu mihinkään henkilökohtaiseen ominaisuuteen, ei ole hyväksyttävää missään määrin. Häirintä, joka raportoidaan suullisesti tai kirjallisesti, johtaa aina toimenpiteisiin ja otetaan Vasaralla vakavasti. Jokaisesta häirintätilanteesta Vasaran yhdenvertaisuusvastaava käynnistää selvityksen kurinpitomenettelyn aloittamisesta. Jos yhdenvertaisuusvastaava katsoo kurinpitomenettelyn käynnistämisen aiheelliseksi, kutsuu hän koolle kurinpitokokouksen, joka päättää kurinpitomenettelyn aloittamisesta. Kurinpitotoimikuntaan kuuluu yhdenvertaisuusvastaavan lisäksi järjestön puheenjohtaja sekä varajäsenenä järjestön varapuheenjohtaja. Lisäksi hallitus voi erityisistä syistä ehdottaa kurinpitomenettelyn aloittamista. Tarvittaessa yhdenvertaisuusvastaava keskustelee asianomaisten kanssa siitä, kuinka häirintätilanteeseen liittyviä tietoja käsitellään kurinpitokokouksessa. Kurinpitotoimista päätetään järjestön hallituksen kokouksessa, ilman hallituksen ulkopuolisten läsnäoloa, poislukien yhdenvertaisuusvastaava.

Kurinpitomenettelyn seuraamuksina voivat olla

- varoitus;
- kieltä osallistua Vasaran tapahtumiin;
- kieltä oleskella Vasaran tiloissa ja osallistua Vasaran tapahtumiin;
- Vasaralta määräajaksi erottaminen; tai
- Vasaralta pysyvästi erottaminen.

Vaihtoehtoisesti kurinpitokokous voi päättyä siihen, että ei määrätä mitään seuraamuksia.

Vasaran toimintaa suunnitellessa tärkein kriteeri on jäsenten ja erityisesti fuksien tunne siitä, että on tervetullut Vasaralle ja että järjestön jäsenet muodostavat yhteisön, jonka jäsen on mukava olla. Yhteenkuuluvuuden tunteen vahvistamiseksi yhteinen ajanvietto ja virkistäytyminen ovat olennaisia, ja niistä tiedottamiseen on syytä kiinnittää huomiota.

Yhdenvertaisuussuunnitelma on hyväksytty järjestön kokouksessa 1.10.2021.